

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de ISTORIE
1.3 Departamentul	ISTORIE
1.4 Domeniul de studii	ISTORIE
1.5 Ciclul de studii	MASTER
1.6 Programul de studii / Calificarea	PATRIMONIU ȘI TURISM CULTURAL

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA ARTEI UNIVERSALE						
2.2 Titularul activităților de curs	CONF.DR. LIVIU PILAT						
2.3 Titularul activităților de seminar	CONF.DR. LIVIU PILAT						
2.4 An de studiu	1	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					36
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					38
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					32
Tutoriat					
Examinări					6
Alte activități (de cercetare)					32
3.7 Total ore studiu individual					144
3.8 Total ore pe semestru					200
3.9 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Nu este cazul
4.2 De competențe	Nu este cazul

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea adecvată a limbajului de specialitate al istoriei protecției patrimoniului, a termenilor tehnici și a conceptelor de bază din domeniu - Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din surse primare și interpretarea lor. - Utilizarea unor metode moderne de cercetare și interpretare istorică - Capacitatea de participare la dezbateri publice și manifestări științifice consacrate problematicii patrimoniului și turismului cultural - Capacitatea de a sintetiza informațiile bibliografice și documentare cu caracter istoric și de a le organiza după criteriul relevanței.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - îndeplinirea eficientă, la termen și cu rigurozitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului - aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse - căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor învățării continue - dezvoltarea obișnuinței dezbaterii argumentate și a construcției logice a discursului - autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii specifică domeniului

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Acumularea de cunoștințe în domeniu, însușirea limbajului specific disciplinei, formarea de abilități analitice
7.2. Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dovedească o bună cunoaștere a domeniului; ▪ facă dovada însușirii unui limbaj specific disciplinei; ▪ aibă format un minim spirit analitic în raportarea la artă; ▪ cunoască marile curente și etape ale istoriei artei.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Istoricul și dezvoltarea disciplinei; concepte și probleme fundamentale ale istoriei artei; direcții interpretative în istoria artei	Prelegerea academică	
2.	Cultura greacă și evoluția sculpturii până în perioada elenistică; arhitectura clasică și trăsăturile originale ale polis-ului	Expunerea; metode euristice	
3.	Arhitectura romană și civilizația urbană; arta romană în spațiul public și privat	Expunerea; metode euristice	
4.	Arta creștină timpurie	Expunerea; metode euristice	

5.	Arta bizantină	Prelegerea academică	
6.	Renașterea carolingiană și arta imperială	Expunerea; metode euristice	
7.	Arta epocii marilor seniori	Expunerea; metode euristice	
8.	Renașterea secolului XIII și avântul economic al Occidentului	Expunerea; metode euristice	
9.	Evoluția arhitecturii medievale; sculptura monumentală și dezvoltarea picturii	Prelegerea academică	
10.	Renașterea și Umanismul; redescoperirea artei Antichității și afirmarea conștiinței artistice	Expunerea; metode euristice	
11.	Arta modernității timpurii în spațiul catolic; arta și spiritul protestant	Prelegerea academică	
12.	Arta post-bizantină	Expunerea; metode euristice	
13.	Arta de stat și monarhiile absolutiste	Expunerea; metode euristice	
14.	Iluminism și neoclasicism	Expunerea; metode euristice	

Bibliografie

Referințe principale:

- Baratte, Francois, *Histoire de l' art antique: l' art romaine*, Paris, 1996.
- Berence, Fred, *Renașterea italiană*, 1-2, București, 1969.
- Idem, *Renașterea europeană: centre și periferii*, Iași, 2005.
- Burke, Peter, *Renașterea*, București, 1998.
- Chamoux, Francois, *Civilizația greacă în epoca arhaică și clasică*, 1-2, București, 1985.
- Idem, *Civilizația elenistică*, 1-2, București, 1985.
- Châtelet, Albert coord., *Istoria artei*, București, 2006.
- Dictionnaire de la peinture: la peinture occidentale du Moyen Age à nos jours*, ed. Jean-Pierre Cuzin, Paris, 1997.
- Duby, George, *Vremea catedralelor. Arta și societatea: 980-1420*, trad. Marina Rădulescu, București, 1998.
- Erlande-Brandenburg, Alain, *Catedrala*, București, 1993.
- Fleming, John, *Histoire mondiale de l'art*, Paris, 1997.
- Focillon, Henri, *Arta Occidentului*, trad. Irina Ionescu, vol. 1-2, București, 1974.
- Gimpel, J., *Constructorii goticului*, București, 1981.
- Grimal, Pierre, *Civilizația romană*, 1-2, București, 1973-1976.
- Gombrich, Ernst, *Istoria artei*, trad. Nicolae Constantinescu, București, 2007.
- Henderson, George, *Goticul*, trad. Gabriel Gafița, București, 1980.
- Lazarev Viktor, *Istoria picturii bizantine*, trad. Florin Chirișescu, vol. 1-3, București, 1980.
- Idem, *Originile Renașterii italiene: Trecento*, trad. Vasile Florea, vol. 1-2, București, 1984.
- Idem, *Originile Renașterii italiene: Quattrocento-ul timpuriu*, trad. Vasile Florea, București, 1985.
- Idem, *Vechi maeștri europeni*, vol. 1-3, trad. Vasile Florea, București, 1977.
- Maltese, Corrado, *Ghid pentru studiul istoriei artei*, trad. Dan Grigorescu, București, 1979.
- Minor, Vernon-Hyde, *Baroque & Rococo. Art and culture*, Londra, 1999.
- Oprescu, George, *Manual de istoria artei*, vol. 1-7, București, 1985-1986.
- Oțetea, Andrei, *Renașterea*, București, 1964,
- Idem, *Renașterea și Reforma*, București, 1968.

Panofsky, Erwin, *Artă și semnificație*, trad. Ștefan Stoenescu, București, 1980.
 Idem, *Renaissance and Renescenses in the Western Art*, New York, 1972.
 Piper David, Rawson, Philip, *The illustrated history of art*, New York, 1995.
 Toman, Rolf, *L'art gothique. Architecture. Sculpture. Peinture*, Koln, 1999.
 Idem, *L'art du baroque. Architecture. Sculpture. Peinture*, Koln, 1998.
 Vătășianu, Virgil, *Istoria artei europene*, vol. 1-2, București, 1968-1972.
 Idem, *Metodica cercetării în istoria artei*, București, 1974.
 Voited-Dordea, Mihaela, *Renaștere, baroc și rococo în arhitectura universală*, București, 2000.

Referințe suplimentare:

Boardman, John, *Greek Art*, Londra, 1996,
 Burckhardt, Jacob, *Cultura Renașterii în Italia*, 1-2, București, 1969; București, 2000.
 Culiănu, I.P., *Eros și magie în Renaștere. 1484*, Iași, 2012.
 Constantin, Paul, *Arta greacă*, București, 1968.
 Klibansky, R., Panowsky, E., Saxl, F., *Saturn și melancolia. Studii de filozofie a naturii, religie și artă*, Iași, 2000.
 Oprescu, George, *Manual de istoria artei*, vol. 1-7, București, 1985-1986.
Omul bizantin, coord. Guglielmo Cavallo, Iași, 2000.
Omul medieval, coord. Jacques Le Goff, Iași, 1999.
Omul Renașterii, coord. Eugenio Garin, Iași, 2000.
Omul baroc, coord. Rosario Vilari, Iași, 2000.
 Pleșu, Andrei, *Ochiul și lucrurile. Istoria artei ca disciplină academică. Dispute contemporane*, București, 1986.
 Riegl, Alois, *Istoria artei ca istorie a stilurilor*, trad. Ruxandra Demetrescu, București, 1998.
 Vasilescu, Mircea, *Pictura barocă. Două secole de minunății în pragul picturii moderne*, București, 1999.
 Wolfflin, Heinrich, *Principii fundamentale ale istoriei artei*, București, 1963.
 Woodford, Susan, *The art of Greece and Rome*, Cambridge, 1991.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Pictura bizantină și Renașterea paleologică	conversația euristică; studiul de caz; dezbateră	
2.	Arta sieneză în secolul XIV; Giotto și capela Scrovegni (Arena), Padova	conversația; explicația; exemplificarea	
3.	Arhitectura și sculptura florentină în perioada Renașterii timpurii	conversația euristică; studiul de caz	
4.	Jan van Eyck și pictura flamandă în secolul XV	conversația euristică; studiul de caz; dezbateră; studiul de caz	
5.	Mari maeștri ai Renașterii italiene (1): - Leonardo da Vinci - Rafael - Michelangelo - Tizian	conversația euristică; studiul de caz	
6.	Albrecht Dürer și redefinirea rolului artistului; Peter Bruegel cel Bătrân și Renașterea în Țările de Jos	conversația euristică; studiul de caz; explicația; exemplificarea	
7.	Erotismul și Biserica în perioada Renașterii	conversația euristică; studiul de caz; dezbateră	
8.	Catedrala San Pietro din Roma	conversația; studiul de caz	

9.	Anibale Carracci și reforma artei	conversația euristică; studiul de caz	
10.	Carravagio și fascinația clar-obscurului; Peter Paul Rubens și transformarea picturii în industrie	explicația; exemplificarea; conversația; studiul de caz	
11.	Arta și spiritul civic în Olanda	dezbateră; conversația; lectura; problematizarea	
12.	Artă, mitologie și jocuri de curte ; pictura spaniolă în secolul XVII	conversația euristică; dezbateră; studiul de caz	
13.	Rolul artelor în glorificarea Bisericii în perioada post-tridentină	dezbateră; conversația; lectura; problematizarea	
14.	Arta ca instrument al statului absolutist: cazul Franței	conversația euristică; studiul de caz; dezbateră	

Bibliografie

- Alpatov, Mihail, *Istoria artei*, vol. 1-2, București, 1962-1965.
 Baratte, Francois, *Histoire de l'art antique: l'art romaine*, Paris, 1996.
 Berence, Fred, *Renașterea italiană*, 1-2, București, 1969.
 Boardman, John, *Greek Art*, Londra, 1996,
 Burckhardt, Jacob, *Cultura Renașterii în Italia*, 1-2, București, 1969; București, 2000.
 Burke, Peter, *Renașterea*, București, 1998.
 Idem, *Renașterea europeană: centre și periferii*, Iași, 2005.
 Chamoux, Francois, *Civilizația greacă în epoca arhaică și clasică*, 1-2, București, 1985.
 Idem, *Civilizația elenistică*, 1-2, București, 1985.
 Châtelet, Albert coord., *Istoria artei*, București, 2006.
 Constantin, Paul, *Arta greacă*, București, 1968.
 Culiănu, I.P., *Eros și magie în Renaștere. 1484*, Iași, 2012.
Dictionnaire de la peinture: la peinture occidentale du Moyen Age à nos jours, ed. Jean-Pierre Cuzin, Paris, 1997.
 Duby, George, *Vremea catedralelor. Arta și societatea: 980-1420*, trad. Marina Rădulescu, București, 1998.
 Erlande-Brandenburg, Alain, *Catedrala*, București, 1993.
 Fleming, John, *Histoire mondiale de l'art*, Paris, 1997.
 Focillon, Henri, *Arta Occidentului*, trad. Irina Ionescu, vol. 1-2, București, 1974.
 Gimpel, J., *Constructorii goticului*, București, 1981.
 Grimal, Pierre, *Civilizația romană*, 1-2, București, 1973-1976.
 Gombrich, Ernst, *Istoria artei*, trad. Nicolae Constantinescu, București, 2007.
 Henderson, George, *Goticul*, trad. Gabriel Gafița, București, 1980.
 Klibansky, R., Panowsky, E., Saxl, F., *Saturn și melancolia. Studii de filozofie a naturii, religie și artă*, Iași, 2000.
 Lazarev Viktor, *Istoria picturii bizantine*, trad. Florin Chirișescu, vol. 1-3, București, 1980.
Omul bizantin, coord. Guglielmo Cavallo, Iași, 2000.
Omul medieval, coord. Jacques Le Goff, Iași, 1999.
Omul Renașterii, coord. Eugenio Garin, Iași, 2000.
Omul baroc, coord. Rosario Vilari, Iași, 2000.
 Idem, *Originile Renașterii italiene: Trecento*, trad. Vasile Florea, vol. 1-2, București, 1984.
 Idem, *Originile Renașterii italiene: Quattrocento-ul timpuriu*, trad. Vasile Florea, București, 1985.
 Idem, *Vechi maeștri europeni*, vol. 1-3, trad. Vasile Florea, București, 1977.
 Maltese, Corrado, *Ghid pentru studiul istoriei artei*, trad. Dan Grigorescu, București, 1979.
 Minor, Vernon-Hyde, *Baroque & Rococo. Art and culture*, Londra, 1999.
 Oțetea, Andrei, *Renașterea*, București, 1964,
 Idem, *Renașterea și Reforma*, București, 1968.
 Panofsky, Erwin, *Artă și semnificație*, trad. □tefan Stoenescu, București, 1980.

Idem, *Renaissance and Resuscitations in the Western Art*, New York, 1972.
 Piper David, Rawson, Philip, *The illustrated history of art*, New York, 1995.
 Pleșu, Andrei, *Ochiul și lucrurile. Istoria artei ca disciplină academică. Dispute contemporane*, București, 1986.
 Riegl, Alois, *Istoria artei ca istorie a stilurilor*, trad. Ruxandra Demetrescu, București, 1998.
 Toman, Rolf, *L'art gothique. Architecture. Sculpture. Peinture*, Koln, 1999.
 Idem, *L'art du baroque. Architecture. Sculpture. Peinture*, Koln, 1998.
 Wolfflin, Heinrich, *Principii fundamentale ale istoriei artei*, București, 1963.
 Woodford, Susan, *The art of Greece and Rome*, Cambridge, 1991.
 Vasilescu, Mircea, *Pictura barocă. Două secole de minunății în pragul picturii moderne*, București, 1999.
 Vătășianu, Virgil, *Istoria artei europene*, vol. 1-2, București, 1968-1972.
 Voited-Dordea, Mihaela, *Renașterea, baroc și rococo în arhitectura universală*, București, 2000.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul acestei discipline este coroborat cu așteptările comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului. Cursul urmărește să ofere studenților o mai bună pregătire în domeniul patrimoniului și turismului cultural, înțelegerea fenomenelor istorice aferente temei, precum și dobândirea de competențe profesionale specifice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Înțelegerea și aplicarea corectă a problematicii tratate la curs; corectitudinea răspunsurilor	Examen oral	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Alcătuirea și prezentarea unei lucrări semestriale	Răspunsuri orale	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Nivelul cunoștințelor, argumentație și analiză, limbaj și exprimare, aparat critic			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

CONF.DR. LIVIU PILAT

CONF.DR. LIVIU PILAT

Data avizării în departament

Director de departament

PROF.DR. LAURENȚIU RĂDVAN